

Θεωρία Γραφημάτων

Διάλεξη 19: 14.12.2016 και 15.12.2016

Διδάσκων: Σταύρος Κολλιόπουλος

Γραφέας: Αγγελική Χαντζηθάου

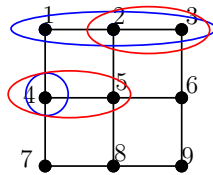
19.1 Σχέση πλάτους μονοπατιού και δενδροπλάτους

Πρόταση 19.1 Το πλέγμα $\Gamma_{n \times n}$ έχει πλάτος μονοπατιού και δενδροπλάτος το πολύ n .

Απόδειξη: Ορίζουμε αποσύνθεση μονοπατιού $X_{n(i-1)+j} = \{(i, k) \mid j \leq k \leq n\} \cup \{(i+1, k) \mid 1 \leq k \leq j\}$ για $1 \leq i \leq n-1$ και $1 \leq j \leq n$. Κάθε τσάντα έχει ακριβώς $n+1$ κορυφές. ■

Παράδειγμα 19.1 Για το πλέγμα $\Gamma_{3 \times 3}$ βρίσκουμε αποσύνθεση μονοπατιού με 4 κορυφές σε κάθε τσάντα. Ορίζουμε τις τσάντες της αποσύνθεσης ως εξής:

$X_1 = \{1, 2, 3, 4\}$, $X_2 = \{2, 3, 4, 5\}$, $X_3 = \{3, 4, 5, 6\}$, $X_4 = \{4, 5, 6, 7\}$, $X_5 = \{5, 6, 7, 8\}$, $X_6 = \{6, 7, 8, 9\}$.

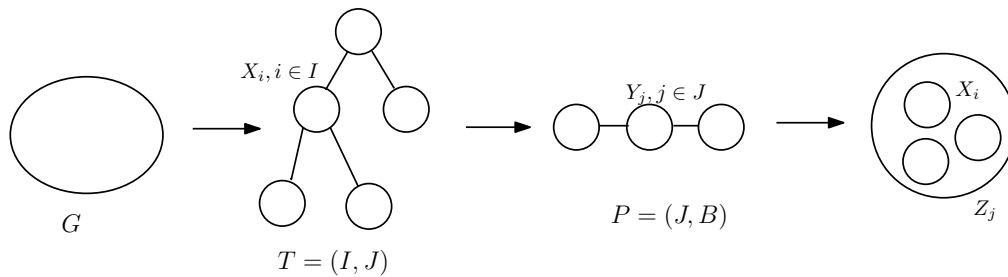
Σχήμα 19.1: Πλέγμα 3×3 .

Γενικά $\text{tw}(G) \leq \text{pw}(G)$, όμως το πλάτος μονοπατιού δεν μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερο από το δενδροπλάτος.

Θεώρημα 19.1 Για κάθε γράφημα G με n κορυφές, $\text{pw}(G) = O(\log n \cdot \text{tw}(G))$.

Απόδειξη: Έστω $(T = (I, A), \{X_i : i \in I\})$ η δενδροαποσύνθεση του G .

Βρες αποσύνθεση μονοπατιού $(P = (J, B), \{Y_j : j \in J\})$ του T με πλάτος $O(\log n)$. Η αποσύνθεση μονοπατιού του G είναι η $(P = (J, B), \{Z_j : j \in J\})$, όπου για κάθε $j \in J$, $Z_j = \bigcup \{X_i : i \in Y_j\}$. Κάθε $v \in V(G)$ εμφανίζεται σε τσάντες που φτιάχνουν συνεκτικό υποδέντρο T_v του T . Κάθε συνεκτικό υποδέντρο του T πρέπει να σκορπιστεί σε συνεχόμενο μονοπάτι του P . ■

Σχήμα 19.2: Απεικόνιση της απόδειξης του Θεωρήματος 19.1.

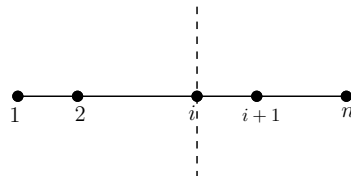
19.2 Εναλλακτικοί ορισμοί πλάτους μονοπατιού και δενδροπλάτους

Ορισμός 19.1 Έστω γράφημα $G = (V, E)$. Μια γραμμική διάταξη των κορυφών του G είναι μια $1 - 1$ απεικόνιση $L : V \rightarrow \{1, 2, \dots, |V|\}$. Η L ορίζει μια μετάθεση των κορυφών του G .

Για κάθε γραμμική διάταξη L ορίζουμε

$$V_L(i) = \{u \in V \mid L(u) \leq i \text{ και } \exists v \in V \text{ τέτοιο ώστε } \{u, v\} \in E \text{ και } L(v) > i\}.$$

Το $V_L(i)$ είναι ο αριθμός των κορυφών που απεικονίζονται σε ακέραιο μικρότερο ή ίσο με το i και συνδέονται με ακμή με κορυφές που απεικονίζονται σε ακέραιο μεγαλύτερο από το i .

Σχήμα 19.3: Στο $V_L(i)$ θα ανήκουν όλες οι κορυφές που βρίσκονται πριν το i στη διάταξη και συνδέονται με ακμή με κορυφές που βρίσκονται μετά το i .

Ορισμός 19.2 Το vertex separation number του γραφήματος G για μια συγκεκριμένη γραμμική διάταξη L είναι ο μέγιστος αριθμός κορυφών ενός $V_L(i)$, $vs_L(G) = \max_{1 \leq i \leq |V|} \{|V_L(i)|\}$.

Το vertex separation number του G είναι το ελάχιστο vertex separation number μιας γραμμικής διάταξης L

$$vs(G) = \min\{vs_L(G) \mid L \text{ γραμμική διάταξη του } V(G)\}$$

Θεώρημα 19.2 Για κάθε γράφημα $G = (V, E)$, $vs(G) = pw(G)$.

Απόδειξη: (i) Θα δείξουμε ότι $pw(G) \leq vs(G)$. Έστω $vs(G) = k$ και έστω L μια γραμμική διάταξη τέτοια ώστε $vs_L(G) = k$. Ορίζουμε σύνολα $X_1, X_2, \dots, X_n$ ως εξής:

$$\begin{aligned} X_1 &= \{L^{-1}(1)\} \\ X_2 &= V_L(1) \cup \{L^{-1}(2)\} \\ &\vdots \\ X_n &= V_L(n-1) \cup \{L^{-1}(n)\}. \end{aligned}$$

Η $(X_1, X_2, \dots, X_n)$ είναι αποσύνθεση μονοπατιού του G . Αφού $vs_L(G) = k$, $|V_L(i)| \leq k$, $\forall i \in \{1, 2, \dots, n-1\}$. Συνεπώς, $|X_i| \leq k+1$, $\forall i \in \{1, 2, \dots, n\}$. Άρα, $pw(G) \leq k = vs(G)$.

(ii) Θα δείξουμε ότι $vs(G) \leq pw(G)$. Έστω $(X_1, X_2, \dots, X_r)$ αποσύνθεση μονοπατιού του G . Κατασκευάζουμε γραμμική διάταξη L . Έστω $|X_1| = t$ και $L : X_1 \xrightarrow{1-1} \{1, 2, \dots, t\}$. Επεκτείνουμε την L στο V ως εξής:

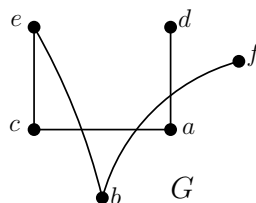
```

V' ← X1;
for i ← 2 to r do
  Y ← Xi \ V';
  while Y ≠ ∅ do
    L(y) ← |V'| + 1, για αυθαίρετο y ∈ Y;
    V' ← V' ∪ {y};
    Y ← Y \ {y};
  end
end
end
    
```

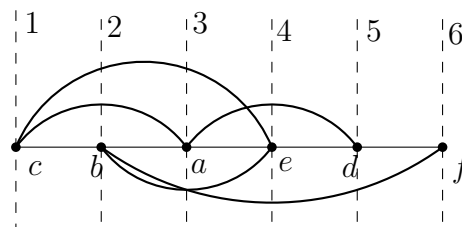
Τοποθετούμε στη διάταξη πρώτα τα στοιχεία του X_1 , μετά τα στοιχεία του $X_2 \setminus X_1$, του $X_3 \setminus (X_2 \cup X_1)$, κ.ο.κ.

Για τη διάταξη που ορίσαμε ισχύει ότι $vs_L(G) \leq pw(G)$. ■

Παράδειγμα 19.2 Εφαρμογή του πρώτου μέρους της απόδειξης του Θεωρήματος 19.2.

(i)

Σχήμα 19.4: Μια μετάθεση των κορυφών του G .

Για τη γραμμική διάταξη L στο Σχήμα 19.4 υπολογίζουμε το $V_L(i)$, $\forall i \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$

$V_L(1) = \{c\}$, $V_L(2) = \{c, b\}$, $V_L(3) = \{c, b, a\}$, $V_L(4) = \{b, a\}$, $V_L(5) = \{b\}$.
 Ισχύει ότι $vs_L(G) = 3$

Ορίζουμε τις τσάντες της αποσύνθεσης μονοπατιού:

$X_1 = \{L^{-1}(1)\} = \{c\}$
 $X_2 = V_L(1) \cup \{L^{-1}(2)\} = \{c\} \cup \{b\} = \{b, c\}$
 $X_3 = V_L(2) \cup \{L^{-1}(3)\} = \{b, c\} \cup \{a\} = \{a, b, c\}$
 $X_4 = V_L(3) \cup \{L^{-1}(4)\} = \{c, b, a\} \cup \{e\} = \{a, b, c, e\}$
 $X_5 = V_L(4) \cup \{L^{-1}(5)\} = \{b, a\} \cup \{d\} = \{a, b, d\}$
 $X_6 = V_L(5) \cup \{L^{-1}(6)\} = \{b\} \cup \{f\} = \{b, f\}$
 και βλέπουμε ότι $pw(G) \leq 3 = vs_L(G)$

Αν βάλουμε τις κορυφές σε διαφορετική διάταξη βλέπουμε ότι $vs(G) = pw(G) = 1$.

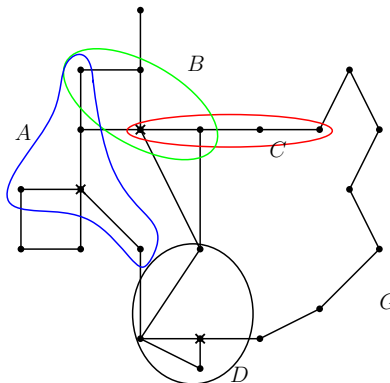

Σχήμα 19.5: Μια μετάθεση των κορυφών του G σύμφωνα με τη σειρά που εμφανίζονται στο μονοπάτι.

Ορισμός 19.3 Δύο υπογραφήματα A, B του G αγγίζονται αν $V(A) \cap V(B) \neq \emptyset$ ή αν υπάρχει ακμή $\{u, v\} \in E(G)$ έτσι ώστε $u \in V(A)$ και $v \in V(B)$

Ορισμός 19.4 Βάτος (bramble) στο G είναι ένα σύνολο συνεκτικών υπογραφήματων του G που αγγίζονται ανά δύο. Ένα σύνολο $S \subseteq V(G)$ καλείται σύνολο κρούσης (hitting set) της βάτου $\mathcal{B}$, αν το S τέμνει κάθε στοιχείο της $\mathcal{B}$. Τάξη της $\mathcal{B}$ είναι το ελάχιστο μέγεθος ενός συνόλου κρούσης. Bramble number (αριθμός βάτου) είναι η μέγιστη τάξη μιας βάτου στο G , συμβολίζεται με $bn(G)$.

Στο Σχήμα 19.6 φαίνεται μια βάτος που αποτελείται από τα 4 συνεκτικά υπογραφήματα του G τα οποία αγγίζονται ανά δύο είτε με κοινή κορυφή (A, B και B, C) είτε με κοινή ακμή ((A, C) , (A, D) , (B, D) και (C, D)). Η τάξη της βάτου είναι τρία αφού υπάρχει σύνολο με τρεις κορυφές που τέμνει κάθε στοιχείο της βάτου και δεν υπάρχει σύνολο κρούσης με λιγότερες από τρεις κορυφές.

Σχήμα 19.6: Βάτος που αποτελείται από 4 συνεκτικά υπογραφήματα του G .

Θεώρημα 19.3 (Seymour, Thomas 1993) Για κάθε γράφημα G , $\text{tw}(G) = \text{bn}(G) - 1$.

Θα δείξουμε μόνο την κατεύθυνση $\text{tw}(G) \geq \text{bn}(G) - 1$.

Απόδειξη: Έστω β βάτος του G μέγιστης τάξης. Έστω T το δέντρο μιας δενδροαποσύνθεσης του G . Για $A \in \beta$, έστω T_A το υπογράφημα του T που ενάγεται από τις κορυφές των οποίων οι τσάντες περιέχουν κορυφές του A . Αφού το A είναι συνεκτικό, πρέπει και το T_A να είναι συνεκτικό. Αν $A, B \in \beta$ τότε τα A και B αγγίζονται άρα $V(T_A) \cap V(T_B) \neq \emptyset$. Τα υποδέντρα του συνόλου $\{T_A : A \in \beta\}$ τέμνονται ανά δύο (ιδιότητα Helly), άρα υπάρχει $x \in \bigcap_{A \in \beta} V(T_A)$, δηλαδή η τσάντα με

δείκτη x περιέχει μια κορυφή από κάθε $V(T_A)$, $A \in \beta$. Αυτή η τσάντα είναι σύνολο χρούσης για τη βάτο β , άρα έχει μέγεθος τουλάχιστον $\text{bn}(G)$. Άρα, $\text{tw}(G) \geq \text{bn}(G) - 1$. ■